

En stark a-kassa för trygghet i förändringen

När den moderatledda regeringen tillträdde hösten 2006 inledde man med att snabbt försvaga arbetslöshetsförsäkringen. Det blev dyrare att vara med, svårare att kvalificera sig och ersättningen blev lägre.

Fackföreningsavgiften, där a-kassan ingår, får inte längre dras av i deklarationen medan arbetsgivarna fått behålla rätten till avdrag för avgiften till arbetsgivarorganisationer. Det har också införts en begränsning av rätten till ersättning för deltidsarbetslösa. Krångligare regelverk och ökad administration har dessutom i många fall gett orimligt långa väntetider för utbetalning.

Dåligt inkomstskydd

I dag är det endast var femte heltidsarbetande som får 80 procent av sin tidigare lön i ersättning vid arbetslöshet. Det mesta man kan få ut i arbetslöshetsersättning i dag är 80 procent av det så kallade inkomsttaket på 18 700 kronor, alltså knappt 15 000 kronor i månaden. Efter 200 dagar sänks ersättningen till 70 procent. För de under 25 år, som är inskrivna i den så kallade jobbgarantin, sänks ersättningen redan efter 100 dagar.

Dyr avgift för vissa

Eftersom den solidariska finansieringen är slopad kan avgiften till a-kassan för en LO medlem och en akademiker skilja flera hundra kronor per månad. Dyrast har det blivit för dem med yrken där arbetslösheten är störst. En byggnadsingenjör betalar 90 kronor i månaden medan en hotellstäderska betalar 405 kronor i månaden. Sedan regeringen höjde avgifterna har nästan en halv miljon människor lämnat a-kassan och står därmed utan ekonomisk trygghet om de blir arbetslösa.

Regeringen säger att deras förslag ger fler jobb, men det stämmer inte. Den enda säkerställda effekten av den försämrade a-kassan är att tusentals arbetslösa och deras familjer har fått ännu sämre ekonomi.

Lönekonkurrens

En annan effekt av sänkta ersättningsnivåer är att lönerna riskerar att pressas ner. När arbetslöshetsersättningen hamnar på nivåer som ligger flera tusen kronor under lägsta lönen i kollektivavtalen, kommer det att öppna upp för en ny låglönemarknad.

Köpkraften

Lägre a-kassa gör också att konsumtionen minskar eftersom människor får mindre pengar att köpa varor och tjänster för. I en lågkonjunktur med hög arbetslöshet är det tvärtom bra om människor har pengar att köpa för så det blir fart på ekonomin.

Trygghet i förändring

A-kassan ska vara en omställningsförsäkring som ger trygghet i förändringen. Man ska veta att ekonomin inte behöver slås i spillror om man förlorar sitt nuvarande arbete. Med en urholkad a-kassa kommer löntagarna mer eller mindre att tvingas till en mer negativ hållning mot förändringar som innebär hot om arbetslöshet.

En bra a-kassa ger också trygghet för alla eftersom den håller lönerna på en rimlig nivå. Med en hög a-kassa behöver de arbetslösa inte bjuda under varandra i en låglönekonkurrens.

Våra krav

- LO vill ha en frivillig fackligt knuten a-kassa med ersättningsnivåer, avgifter och kvalifikationsvillkor som gör att alla i arbetslivet som behöver ett inkomstskydd kan få det.
- Avgiften bör sänkas till cirka 100 kronor per månad för alla.
- Inkomsttaket måste höjas kraftigt och följa löneutvecklingen. De allra flesta löntagare ska få 80 procent av sin inkomst under hela tiden man är arbetslös, långtidsarbetslösa ska inte straffas med lägre ersättning.
- Det långsiktiga målet bör vara en ersättning motsvarande 90 procent av inkomsten.
- LO vill också återinföra avdragsrätten för avgiften.

Fakta

- Regeringen har sänkt den högsta möjliga ersättningen från 730 till 680 kronor om dagen. Det innebär att den som blir arbetslös som mest kan få 80 procent av 18 700 kronor i månaden, det så kallade inkomsttaket. Den högsta ersättning man kan få är 14 960 kronor i månaden. Efter 200 dagar sänks ersättningen till 70 procent.
- Arbetslöshetsersättningen till dem under 25 år som är inskrivna i den så kallade jobbgarantin sänks till 70 procent redan efter 100 dagar och till endast 65 procent efter 200 dagar. Ändå betalar unga lika hög avgift till försäkringen som äldre.
- Endast cirka 20 procent av de heltidsarbetande får i dag 80 procent av sin tidigare lön i ersättning vid arbetslöshet.
- Kravet om hur mycket man ska ha arbetat för att ha rätt till a-kasseersättning har ökat från sex till tolv månader. Samtidigt har kravet om arbetstid per månad ökat från 70 till 80 timmar.
- Karensdagarna, antalet dagar utan ersättning i början av en arbetslöshetsperiod, har ökat från fem till sju.
- Sedan regeringen tillträdde har omkring en halv miljon människor lämnat a-kassan.

Det här vill LO

Sänkta avgifter så att alla kan vara med.

Höjt tak så att de flesta får 80 procent av sin lön.

Samma ersättningsnivå under hela arbetslöshetsperioden.

Samma ersättning för alla dagar.

Rätt att dra av avgiften i deklARATIONEN.

Högerns politik

Högre avgifter i branscher med hög arbetslöshet.

Sänkt tak så att färre får 80 procent av sin lön.

Sänkt ersättning för den som är arbetslös länge.

Lägre ersättning för unga efter 100 dagar.

Slopad avdragsrätt för avgiften i deklARATIONEN.